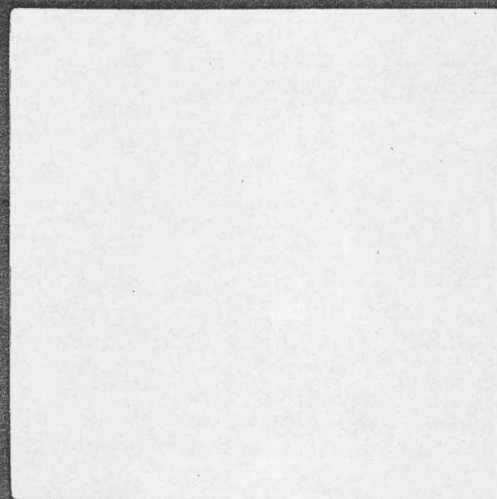
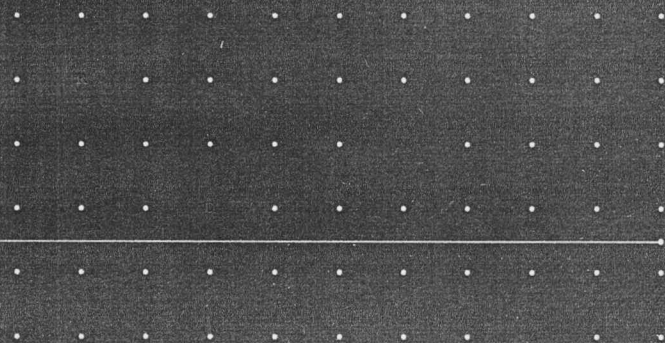
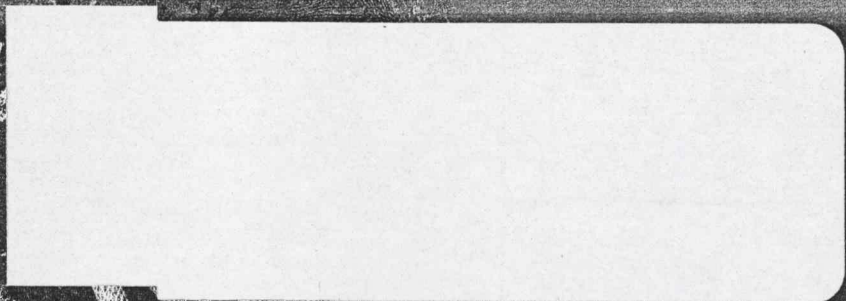

LV-1610
C-2
9-05-2000

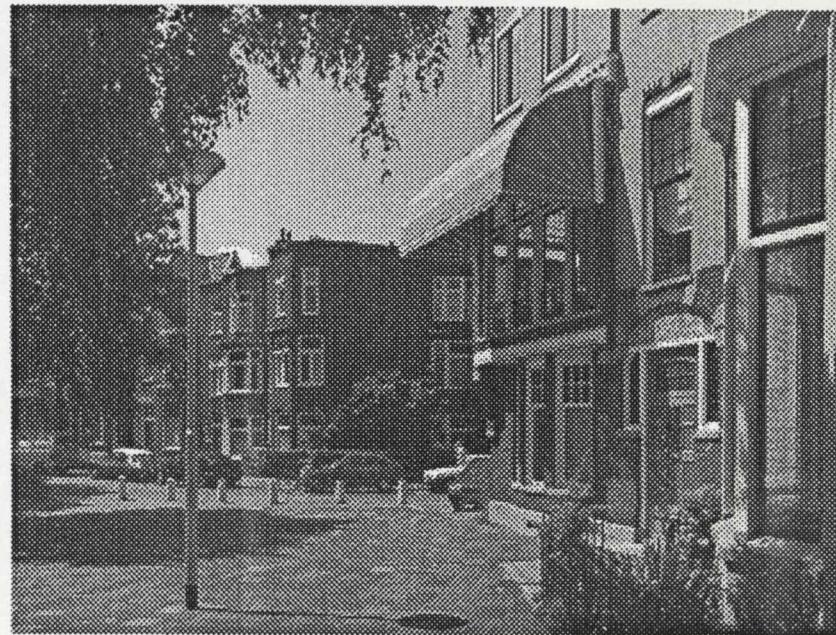
RIJKSDIENST VOOR DE MONUMENTENZORG

TOELICHTING

bij het besluit tot aanwijzing van
het beschermd stadsgezicht **Schildersbuurt**
gemeente Groningen, ex artikel 35 Monumentenwet 1988

Schildersbuurt, H.W. Mesdagplein

3,110525198004

Groningen, Schildersbuurt

De staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen en de minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer zijn bevoegd om gezamenlijk beschermde stads- en dorpsgezichten aan te wijzen. Het rechtsgevolg van de aanwijzing is dat de gemeenteraad ter bescherming van een stads- of dorpsgezicht een bestemmingsplan, als bedoeld in de Wet Ruimtelijke Ordening, vast moet stellen. In die zin kan de aanwijzing tevens een stimulans betekenen voor een te voeren ruimtelijk kwaliteitsbeleid.

In totaal zijn er in Nederland meer dan 300 beschermde stads- en dorpsgezichten, met een geschiedenis die teruggaat tot vóór het jaar 1850. In het kader van het Monumenten Inventarisatie Project is de stedenbouw uit de periode 1850-1940 landelijk geïnventariseerd. Het besluit om het beschermde stadsgezicht Schildersbuurt te Groningen aan te wijzen vloeit voort uit die inventarisatie.

Inleiding

De Schildersbuurt ligt direct ten westen van de historische binnenstad van Groningen en wordt begrensd door de Westersingel in het oosten, het Reitdiep in het noorden, de Friesestraatweg in het westen en de Aweg in het zuiden.

De oostrand van het beschermde gezicht omvat het terrein van de voormalige vestingwerken, ten westen daarvan strekt zich een uitgestrekte woonwijk uit waarin verschillende fasen van planmatige uitbreiding zijn te herkennen: een strook niet planmatige arbeiderswoningen uit de periode 1880-1900; de 'oude' Schildersbuurt, ingevuld in de lijn van een stedenbouwkundig basisplan uit 1893; en de 'nieuwe' Schildersbuurt, ingevuld op basis van het Algemene Uitbreidingsplan uit 1906.

De Schildersbuurt is een gaaf voorbeeld van een laat negentiende- /vroeg twintigste-eeuwse stadsuitbreiding, met een heldere, goed bewaard gebleven stedenbouwkundige structuur en een gevarieerde, maar architectonisch samenhangende bebouwing.

Ontwikkelingsschets

De Schildersbuurt is ontstaan in de periode rond de eeuwwisseling waarin de ruimtelijke ontwikkeling van Groningen geleidelijk aan veranderde van 'spontaan' naar 'planmatig'. De wijk is de eerste grote stadsuitbreiding buiten de zeventiende-eeuwse vestingterreinen van Groningen met een min of meer planmatige aanleg. Particuliere bouwmaatschappijen en architecten waren gebonden aan de gemeentelijke verordeningen ten aanzien van rooilijnen en verkavelingen en aan de in 1901 in werking getreden Woningwet. De reeds bestaande (water)wegen en verkaveling van sloten bepaalden de vorm en grootte van de wijk en het beloop van het huidige rechthoekige stratenpatroon (kaart 1).

Vanuit de ontstaansgeschiedenis zijn drie fasen te onderscheiden (kaart 2):

Periode 1880-1900

Na de ontmanteling van de vesting van Groningen (1876) werd volgens het stedenbouwkundige plan van de Haagse architect B. Brouwer ten zuiden van de binnenstad een representatieve singelreeks aangelegd, onderbroken door monumentale pleinen. De gelijktijdig aangelegde Westersingel vormt een door de Westerhaven onderbroken voortzetting in noordwestelijke richting van het zuidelijke singellint en sluit aan op het noordwestelijke deel van de vesting, dat vergraven werd tot Noorderplantsoen naar ontwerp van tuinarchitect H. Copijn en stadsbouwmeester J.G. van Beusekom.

De vestingterreinen ten westen van de Westersingel (de Kranedwinger en omgeving) werden getransformeerd en ingericht met de bouw van twee kasteelachtige universiteitslaboratoria te midden van een parkachtige groenaanleg. De twee gebouwen zijn bijzondere voorbeelden van neo-gotische architectuur van rond de eeuwwisseling en vormen door hun situering en karakteristieke silhouet een belangrijk herkenningspunt in de stad. Het

Mineralogisch-Geologisch Instituut aan de Melkweg dateert van 1898-1901, het Fysisch Laboratorium aan de Westersingel van 1896 (beide naar ontwerp van rijksbouwmeester J. van Lokhorst).

Een decennium eerder vonden achter de van oudsher belangrijke uitvalswegen Aweg en Kraneweg niet-planmatige ontwikkelingen plaats middels de bouw van langgerekte stroken arbeiderswoningen.

Het initiatief voor de bouw werd genomen door de in 1886 opgerichte woningbouwvereniging 'Werkmanssteun'. Zo kwam - parallel aan de Aweg - de Nieuwe Blekerstraat tot stand, waarvan het westelijk gedeelte aan weerszijden bestaat uit lange stroken arbeiderswoningen van één bouwlaag met een kapverdieping (1888- 1890). Verder naar de stad toe vond 'revolutiebouw' plaats: goedkope en daardoor kwalitatief slechte woningen van twee bouwlagen plus kap, bestemd voor particuliere verhuur. De bebouwing aan de noordzijde van de Leeuwarderstraat (parallel aan de Kraneweg) bestaat uit wat ruimer opgezette arbeiderswoningen. Aan de noordzijde betreft het zogenaamde schipperswoningen van één bouwlaag met kap, aan de zuidzijde bebouwing van twee bouwlagen met kap (1890-1895).

In dezelfde periode nam door economische groei en het floreren van de Groninger landbouw de bedrijvigheid toe aan het Hoendiep wat resulteerde in de bouw van grote graanpakhuizen aan de Aweg.

Periode 1900-1913

In deze periode krijgt de Schildersbuurt haar eigen gezicht (kaart 3).

Op initiatief van het gemeenteraadslid J.T. Hessels en architect A.J. Sanders werd in 1893 een stedenbouwkundig plan ontwikkeld voor een woonwijk in het gebied tussen het Hoendiep en het Reitdiep om een halt toe te roepen aan ongeregelde bouwactiviteiten van particulieren. Zij drongen aan op gemeentelijke controle bij toekomstige stadsuitbreidingen en pleitten voor

integrale uitbreidingsplannen. Hoewel het plan Hessels/Sanders niet werd vastgesteld vormde het wel de aanzet tot grotere gemeentelijke bemoeienis.

De invulling van het resterende deel van het gebied tussen de Aweg in het zuiden en de Kraneweg in het noorden (de 'oude' Schildersbuurt) geschiedde aldus volgens een door gemeentewege opgelegd ruimtelijk stramien. Gemeentelijke richtlijnen reguleerden het particuliere initiatief. Binnen een geplande aanleg werden door aannemers en architecten woningen gebouwd op door de gemeente verkochte kavels.

Dit deel van de Schildersbuurt is van meet af aan opgezet als woonwijk voor de beter gesitueerden.

De structuur van de wijk wordt bepaald door een rechthoekig stratenpatroon met enkele lange straten in oost/west richting, de H.W. Mesdagstraat en de Jozef Israëlsstraat. Deze straten worden haaks doorkruisd door een aantal kortere straten in de noord/zuid richting, de Herman Colleniusstraat en de Taco Mesdagstraat. Op de kruisingen zijn ongelijksoortige pleinen ontworpen, het ovaalvormige H.W. Mesdagplein en het ruitvormige Jozef Israëlsplein. Voor de aanleg en bebouwing van deze straten zijn voornamelijk de Groninger architecten G. Hoekzema Kzn. en P. Belgraver verantwoordelijk. Bij de opzet van de wijk - als voornamelijk woonwijk - werd de breedte van de straten afgestemd op de hoogte van de bebouwing. De breedste straten werden verfraaid met bomen en het H.W. Mesdagplein werd voorzien van een plantsoen.

Periode 1913-1940

Het noordelijke deel van de wijk tussen de Kraneweg en het Reitdiep (de 'nieuwe' Schildersbuurt) werd vanaf 1910 ingevuld op basis van het Algemeen Uitbreidingsplan (1906) van Directeur Gemeentewerken J.A. Mulock Houwer. Het stratenplan borduurt in grote lijnen voort op het orthogonale stratenpatroon ten zuiden van de Kraneweg. De twee noord-zuid verlopende

3,110525198008

hoofdstraten van de wijk (de Herman Colleniusstraat en de Taco Mesdagstraat) zijn doorgetrokken en komen uit op de licht gebogen Dr. C. Hofstede de Grootkade langs het Reitdiep. Zij 'kruisen' de Kraneweg loodrecht. De Herman Colleniusstraat loopt met een lichte knik naar het Reitdiep en vormt via de Herman Colleniusbrug de verbinding met de Oranjewijk. Dit noordelijke deel van de straat heeft een belangrijke verkeersfunctie als doorgaande verbinding met de Oranjewijk. Door het gedeeltelijk terugleggen van de rooilijn van de westzijde van de Taco Mesdagstraat tussen de Jan Lutmastraat en de Wassenberghstraat is een rechthoekig plein met plantsoen ontworpen, het Taco Mesdagplein. Op één plaats wijkt het stratenpatroon af van het oorspronkelijke plan van Mulock Houwer. De Otto Eerelmanstraat eindigt door een knik ter hoogte van de Wassenberghstraat loodrecht op de Dr. C. Hofstede de Grootkade. De Wassenberghstraat vormt in het noordelijke deel de belangrijkste oost-west verbinding.

In een groot deel van dit gebied bouwde de gemeente vanaf 1913 in eigen beheer woningen voor haar ambtenaren. De woningen werden door verschillende Groninger architecten ontworpen, in de jaren twintig en dertig veelal in een sobere Amsterdamse School-stijl. Ze tellen overwegend twee bouwlagen met een kap maar op de hoeken en langs de randen veelal drie bouwlagen. Sommige stroken woningen werden teruggelegd ten opzichte van de rooilijn zodat ze voortuinen kregen. Verspreid over de buurt werden winkelvoorzieningen gesitueerd, veelal als onderdeel van woningcomplexen en op hoeken van straten.

Nabij het Reitdiep aan de Dr. C. Hofstede de Grootkade verrees in 1913 de derde watertoren van Groningen naar ontwerp van Directeur Gemeentewerken J.A. Mulock Houwer. Het is een goed voorbeeld van traditioneel uitgevoerde, maar rijk gedetailleerde utiliteitsbouw uit het begin van deze eeuw. De

watertoren vormt mede door zijn situering en architectonische vormgeving een belangrijk herkenningspunt aan de rand van de wijk.

De hoofdstructuur van de Schildersbuurt is in zijn geheel zeer goed bewaard gebleven. Op slechts enkele plaatsen is als gevolg van oorlogsschade (1945) vervangende nieuwbouw ontstaan: het huizenblok aan de noordwestelijke hoek van het Jozef Israëlsplein (architect Job Hansen). Het gebouw van de Groningse Kook- en Huishoudschool uit 1907 aan het westelijke deel van de Kraneweg werd in 1949-1952 deels verbouwd en vervangen door een nieuw schoolgebouw. Het gebouw is iets teruggelegd ten opzichte van de rooilijn en bezit bijzondere (na-oorlogse) architectonische kwaliteit (architect E. van Linge).

Functieverandering vond vooral plaats langs de bestaande uitvalswegen. Langs de Aweg is een aantal pakhuizen gesloopt en vervangen door appartementen en kantoren. In 1945 werd het Hoendiep gedempt met puin van de bij de bevrijding van Groningen verwoeste bebouwing. In de herenhuizen aan de Kraneweg is de woonfunctie voor een deel vervangen door kantoren. De Westersingel, oorspronkelijk een specifieke woonstraat, is in de loop der tijd gedeeltelijk getransformeerd in een winkelstraat en heeft thans een drukke verkeersfunctie. De Zeevaartschool, karakteristiek gelegen aan de Dr. C. Hofstede de Grootkade en het Reitdiep is na de oorlog in gebruik genomen als belastingkantoor en later met een moderne kantoorvleugel aan de oostzijde uitgebreid. Het enige kerkgebouw in de wijk, de gereformeerde Westerkerk (1906) aan het begin van de Kraneweg, is in 1994 gesloopt om plaats te maken voor een appartementengebouw.

Huidig ruimtelijk karakter en bebouwingsbeeld

De Schildersbuurt is grotendeels rond de eeuwwisseling opgezet als een woonwijk voor de beter gesitueerden. Het ruimtelijk karakter en bebouwingsbeeld is in grote lijnen gaaf bewaard gebleven. De structuur wordt bepaald door een zeer regelmatig, rechthoekig stratenpatroon, afgewisseld door een drietal pleinen, het H.W. Mesdagplein, het Jozef Israëlsplein en het Taco Mesdagplein. De afwijkingen op dit patroon zijn het gevolg van vroegere ruimtelijke ontwikkelingen. De belangrijkste afwijking wordt gevormd door de gebogen straten waaraan het verloop van de voormalige vestinggracht nog te herkennen is (de Melkweg en de Blekerstraat). Verder is aan het licht gebogen verloop van het oostelijk deel van de Nieuwe Blekerstraat richting Aweg het niet-planmatige karakter van dit deel herkenbaar. Aan de Blekerstraat staat een monumentaal bedrijfspand van de voormalige meubelfabriek 'Nederland'. Het gebouw is ontworpen door architect J. Sanders in Art Nouveau-stijl. Het werd gebouwd als uitbreiding van de bestaande fabriek aan de Westersingel. Deze fabriek is kort voor de Tweede Wereldoorlog afgebroken om plaats te maken voor een complex winkels met bovenwoningen.

De wijk wordt in hoofdzaak gekenmerkt door gesloten bouwblokken. Losse bebouwing in het groen komt voor bij de Melkweg/Westersingel (de twee universiteitslaboratoria). Hoekpanden zijn vaak voorzien van een speciaal accent, - diagonaal/erker/torentje - of een winkel op de begane grond.

De woningplattegronden in het oude gedeelte van de Schildersbuurt zijn binnen een bouwblok doorgaans identiek en traditioneel van opzet. De huizen staan op vrij diepe kavels en bezitten twee of drie bouwlagen met kapverdiepingen. Souterrains komen met name voor in de Jozef Israëlsstraat en de H.W. Mesdagstraat. De tuinzijde van elk huizenblok kent een grote mate van openheid door de toepassing van balkons, serre's en veranda's. De

straatwanden daarentegen tonen een aan de rooilijn gebonden gesloten gevelfront. Hoewel de neo-stijlen er nog hun invloed doen gelden, is de architectuur van de woonhuizen ontleend aan de Art Nouveau-stijl, zij het meestal in een sobere, hoekiger vorm.

Binnen de door de gemeente gereguleerde, aaneengesloten verkaveling zorgt de detaillering van de gevels voor variatie. Door een grote afwisseling in vensteropeningen en geveldecoraties en de toepassing van diverse kleuren en soorten baksteen kreeg elk pand binnen het bouwblok toch min of meer een eigen karakter.

De gesloten straatwanden van de **Westersingel** bestaan uit monumentale individuele herenhuizen en ensembles van herenhuizen, veelal opgetrokken in neo-renaïssancestijl en in eclectische bouwstijlen. Kenmerkend is de afwisseling van schoon metselwerk en gepleisterde gevelonderdelen evenals de rijke ornamentiek van vensters en kroonlijsten.

De **H.W. Mesdagstraat** fungeert als een van de hoofdassen van de wijk en heeft door haar straatprofiel met aan weerszijden bomen het karakter van een laan. De straatwanden bestaan uit complexmatig gebouwde blokken herenhuizen in Art Nouveau-stijl en tellen over het algemeen twee en drie bouwlagen met kap. Kenmerkend is de toepassing van gekleurde baksteen, diverse geveldecoraties als tegeltableau's en balkons, loggia's en erkers. In veel gevallen is er sprake van een souterrain. Op het kruispunt met de Herman Colleniusstraat is een groot ovaalvormig plein gesitueerd, het H.W. Mesdagplein. De bebouwing bestaat uit drie bouwlagen. Aan de noordzijde zijn de kavels zeer diep. De woningen aan deze zijde zijn ontworpen door architect P.M.A. Huurman. De twee zuidelijke wanden van het plein bevatten op de hoeken torenachtige uitbouwsels die de zuidelijke toegang tot het plein accentueren.

De **Jozef Israelsstraat** heeft een soortgelijke opzet als de H.W. Mesdagstraat maar bezit een iets smaller profiel en wordt onderbroken door een ruitvormig plein, het Jozef Israelsplein. De bebouwing aan het plein telt twee bouwlagen met een kapverdieping die van karakteristieke topgevels is voorzien.

De bebouwing aan de **Taco Mesdagstraat** en de **Herman Colleniusstraat** tussen Aweg en Kraneweg komt qua stijl en type overeen met die aan de H.W. Mesdagstraat en de Jozef Israelsstraat. Er is echter als gevolg van de kruisingen met de oost-west lopende straten geen sprake van lange, aaneengesloten gevelwanden. Bij de kruisingen met deze straten kregen de hoekpanden extra nadruk door middel van erkers en/of hoektorentjes.

De bebouwing aan de **Kraneweg** bestaat voornamelijk uit deels vrijstaande herenhuizen, deels ensembles van herenhuizen met stilistisch gezien een zeer gevarieerd architectuurbeeld: eclecticisme, neo-rennaissance, Art Nouveau, Um 1800 en Amsterdamse School. De entree vanuit de binnenstad via de Visserstraat en de Verlengde Visserstraat wordt begeleid door de vrijstaande, door groenaanleg omzoomde monumentale gebouwen van de twee universiteitslaboratoria en een nieuw appartementencomplex op de plaats van de gesloopte Westerkerk. Door haar belangrijke verkeersfunctie vormt de Kraneweg een fysieke barrière tussen de 'oude' en de 'nieuwe' Schildersbuurt.

Ook in het noordelijke gedeelte van de wijk (de 'nieuwe' Schildersbuurt) is de architectonische invulling gevarieerd. De bebouwing bestaat overwegend uit middenstandswoningen van twee en étagewoningen van drie bouwlagen hoog. Kenmerkend is toepassing van helderrode baksteen en rode pannendaken in de woningcomplexen aan de Wassenberghstraat en Otto Eerelmanstraat uit 1921 (architect J.A. Mulock Houwer). Aan de rand van de wijk nabij het Reitdiep en in de omgeving van het Taco Mesdagplein is de bebouwing gerealiseerd in een

verstrakte Amsterdamse School-stijl (architecten Kazemier & Tonkens en D. Smit Jr.). In het midden van de oostwand van het met een gazon en bomen ingerichte Taco Mesdagplein staat het kantoorgebouw van de voormalige coöperatieve bakkerij 'De Toekomst' met een monumentale poortdoorgang.

Nadere typering te beschermen waarden

De Schildersbuurt heeft het karakter van een vroeg-twintigste-eeuwse woonbuurt met een goede verbinding met het historisch stadscentrum. De woonomgeving is door de zorgvuldige samenhang tussen stedenbouw, architectonische invulling en openbare ruimte van een hoog niveau, mede door de gevarieerde straatbeelden. Verschillen in profiel en bebouwingshoogte, architectonische invullingen en typeverschillen, oriëntatiepunten, pleinen, routes en straten en de nog naast elkaar voorkomende verschillende functies zijn mede bepalend voor de positieve belevingswaarde van de buurt.

De strakke stedenbouwkundige structuur, goed bewaarde straatwanden in het overwegend rechtlijnige stratenpatroon, onderbroken door pleinen, bepalen het hoogwaardige stadsbeeld en het karakter van deze bijzondere, vroeg twintigste-eeuwse woonwijk. Karakteristiek zijn de ruime profielen van straten en pleinen die het gebied doorkruisen en de architectonische kwaliteit van de bebouwing in nauwe samenhang met de stedenbouwkundige opzet. Het gevarieerde bebouwingsbeeld van aaneengesloten panden van overwegend twee en drie bouwlagen en een kap in de rooilijn langs rechte straten heeft haar oorspronkelijke karakter grotendeels behouden.

Typerend zijn:

- de strakke stedenbouwkundige structuur van het zuidelijke deel, met een regelmatig, rechthoekig stratenpatroon, op twee plaatsen onderbroken door een ovaal en een ruitvormig plein: het H.W. Mesdagplein en het Jozef Israëlsplein;
- de heldere aansluiting van de stedenbouwkundige structuur van het noordelijke, latere deel op het orthogonale stratenpatroon in het zuidelijke deel en de architectonisch samenhangende bebouwing uit de jaren 1913-1940;

- de stedenbouwkundig-historische waarde van de contouren van de voormalige Kranedwinger als restant van de historische vestingstructuur, goed herkenbaar in het gebogen verloop van de Melkweg en de Blekerstraat;
- de cultuurhistorische en architectonische waarde van de twee op dit terrein gelegen universiteitslaboratoria van rond de eeuwwisseling te midden van een parkachtige groenaanleg;
- de lineaire stroken arbeiderswoningen aan de Nieuwe Blekerstraat als representant van de vroegste, niet-planmatige ontwikkeling van de wijk;
- de profielen van de hoofdstraten: bebouwing - erfafscheiding met stoepen en hekwerken - trottoir met boombeplanting - weg - trottoir met boombeplanting - erfafscheiding met stoepen en hekwerken - bebouwing; (Westersingel, Kraneweg, H.W. Mesdagstraat, Jozef Israëlsstraat, Herman Colleniusstraat);
- het over het algemeen tot in detail goed bewaard gebleven, begin 20ste-eeuwse architectuurbeeld en de ensemblewaarden van hele straatwanden waarin de neo-stijlen, de eclectische stijlen, de Art Nouveau en de verstrakte Amsterdamse School ruim vertegenwoordigd zijn;
- de ensemblewaarde van de bebouwing aan de H.W. Mesdagstraat, het H.W. Mesdagplein, de Jozef Israëlsstraat, het Jozef Israëlsplein en de Herman Colleniusstraat;
- de ensemblewaarde van de eclectische bebouwing aan de Westersingel en de ruimtelijke relatie met het Noorderplantsoen en de Westerhaven;
- de ensemblewaarde en gedifferentieerd bebouwingsbeeld van de Kraneweg;
- de zicht-as over het H.W. Mesdagplein richting Reitdiep en watertoren;
- de zicht-as over de Westersingel richting Reitdiep en Noorderplantsoen;
- de cultuurhistorische en architectuurhistorische waarde en de situering van de monumentale pakhuizen aan de Aweg in relatie met het Hoendiep;
- de stedenbouwkundig-historische waarde van het Reitdiep;

Waardering

De Schildersbuurt is een gaaf voorbeeld van een stadswijk uit het begin van de twintigste eeuw met een goed bewaard gebleven strakke stedenbouwkundige structuur en architectonisch samenhangende, gevarieerde bebouwing waarin de drie ontwikkelingsfasen van de wijk duidelijk herkenbaar zijn. De ruime profielen van de hoofdstraten en pleinen ondersteunen de ruimtelijke kwaliteit van de wijk. De wijk is als zodanig van belang vanwege zijn stedenbouwkundige, architectuurhistorische en cultuurhistorische waarde.

Begrenzing

Het beschermd stadsgezicht Schildersbuurt wordt begrensd door: de Westersingel, inclusief de bebouwing aan de oostzijde (aansluitend op het beschermd Stadsgezicht Binnenstad) in het oosten; het Reitdiep inclusief de noordelijke walkant met Plantsoenbrug en Herman Colleniusbrug in het noorden, de Herman Colleniusstraat inclusief westelijke bebouwing, de Wassenberghstraat inclusief bebouwing aan de noordzijde, de Friesestraatweg (as van de weg) in het westen en de Aweg (as van de weg) in het zuiden. De begrenzing is aangegeven op bijgevoegde kaart MSP/03/07.

Rechtsgevolg

Ter effectueering van de bescherming van het aangewezen stadsgezicht moet ingevolge artikel 36 van de Monumentenwet 1988 een bestemmingsplan worden vastgesteld. De toelichting op de aanwijzing als beschermd stadsgezicht kan daarbij wat beschermingsbelang betreft als uitgangspunt dienen. Doel van de aanwijzing is de karakteristieke, met de historische ontwikkeling samenhangende structuur en ruimtelijke kwaliteit van het gebied te onderkennen als zwaarwegend belang bij de verdere ontwikkelingen binnen het gebied. De aanwijzing beoogt op die wijze een basis te geven voor een ruimtelijke ontwikkeling die inspeelt op de aanwezige kwaliteiten, daarvan gebruik maakt en daarop voortbouwt.

De schildersbuurt valt nog onder de bouwverordening van het Uitbreidingsplan 1939. Een bestemmingsplan 'Schilderswijk', dat het te beschermen stadsgezicht Schildersbuurt omvat, is (mei 1998) in procedure. Dit plan is mede gericht op behoud van historisch ruimtelijke kwaliteit. Tot de vaststelling van dit plan worden de vigerende plannen niet geacht aan het rechtsgevolg te voldoen.

Bronnen

Formsma W.J. e.a. (red.)
Historie van Groningen, Stad en Land. Groningen 1976

Mulock Houwer J.A.
Algemeen plan van uitbreiding van de gemeente Groningen. Groningen 1905.

Hacquebord L. en R. Overbeek
Wijkbeschrijving Schildersbuurt. Groningen 1994 (MIP)

Toelichtende kaarten

1.
Platte Grond van Groningen
A.L. Scholtens en Zoon, 1887
Groninger Archieven
2.
Ontwikkeling van de bebouwing in vijf fasen:
1880, 1895, 1905, 1915, 1940
Gemeente Groningen, dienst RO/EZ
3.
Gemeenten Groningen en Hoogkerk
Waterschapskaart met Schildersbuurt in aanleg, ca 1915
Coll. Rijksarchief Groningen
4.
Luchtfoto Schildersbuurt
Aerophoto Eelde, 1971

Colofon

Uitgave van de Rijksdienst voor de Monumentenzorg, Zeist 1998.

Onderzoek:
Gemeente Groningen, afd. Bouwtoezicht en Monumenten

Begrenzingskaart:
Kaart van de gemeente Groningen, aangepast door studio Ineke van der Burg,
Bilthoven.

Foto omslag:
Gerard Tel, Groningen

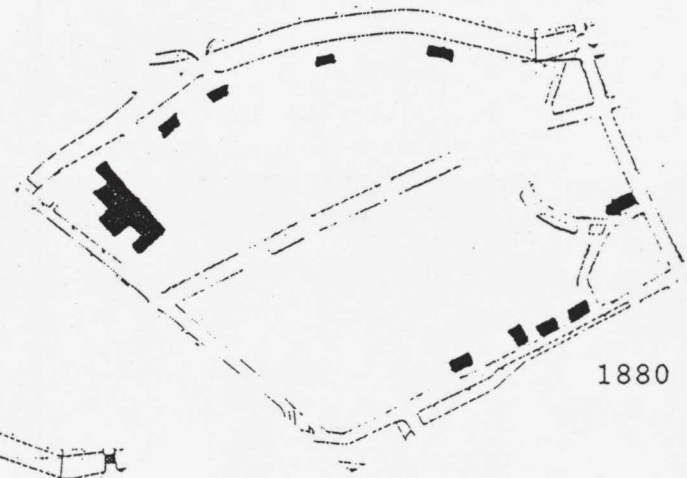
Productie:
RDMZ/Multicopy, Zeist

3.110525198014

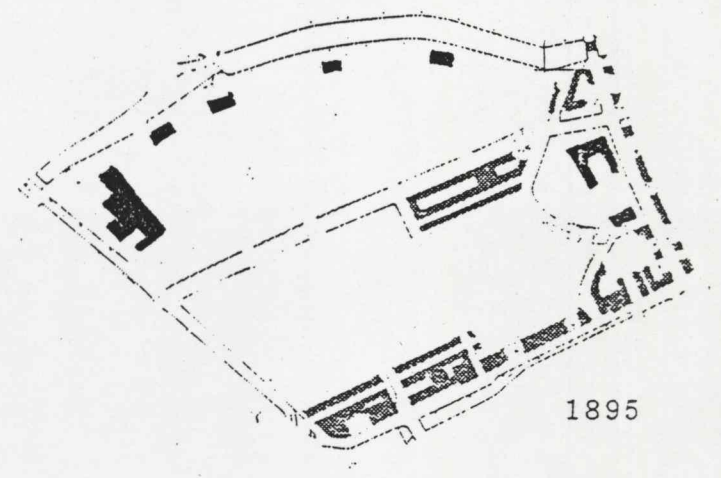
Kaart 1: Platte Grond van Groningen
A.L. Scholtens en Zoon 1887

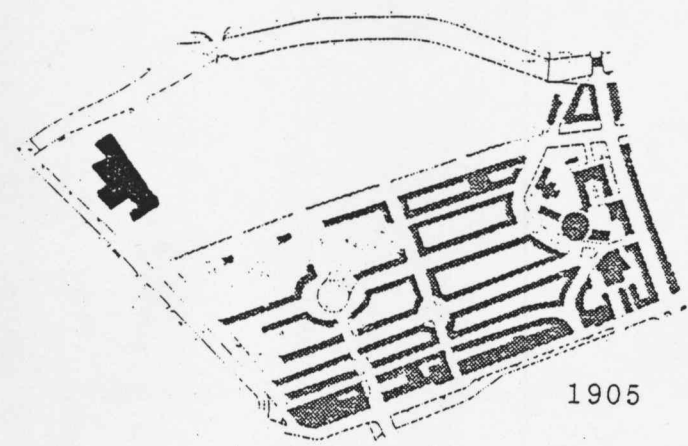
3.110525198015

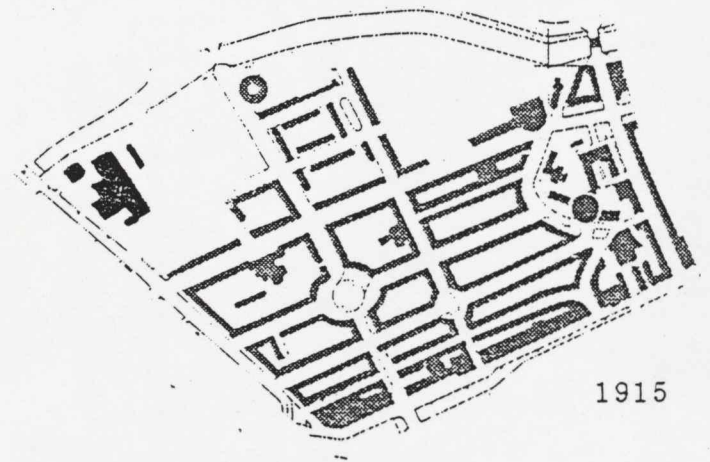
1880

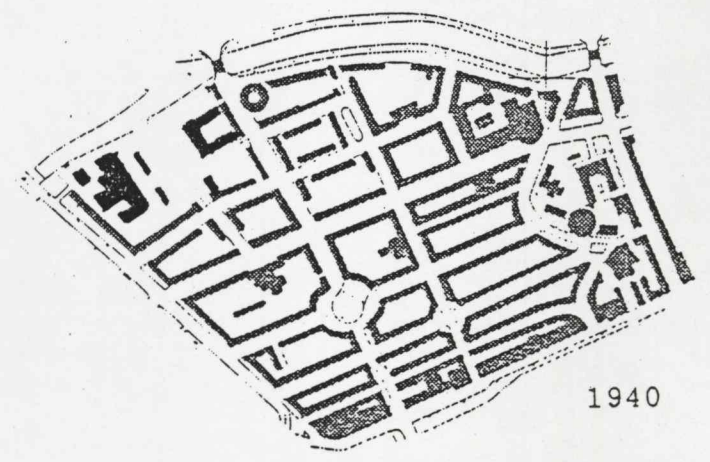
1895

1905

1915

1940

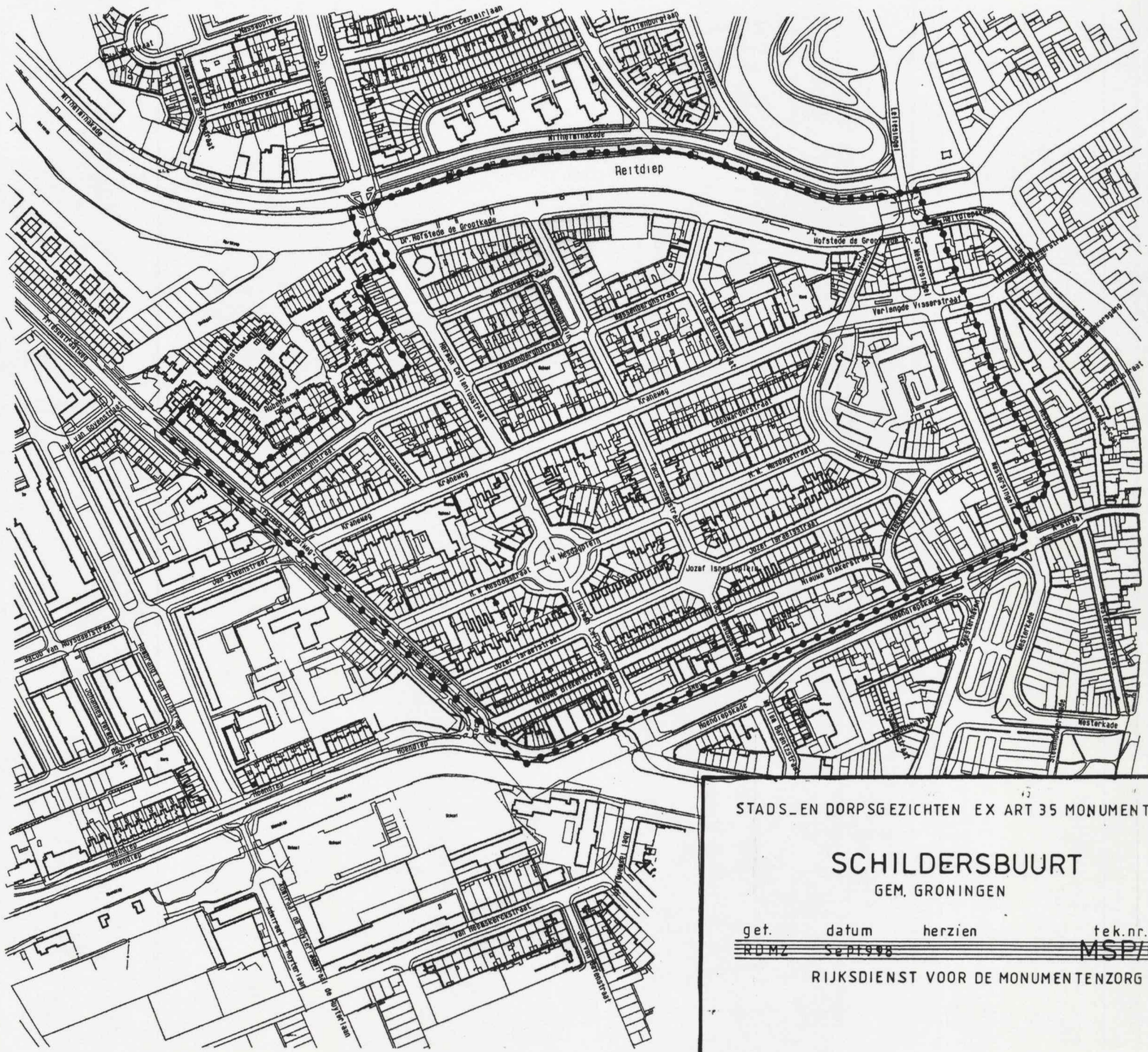
Kaart 2: Ontwikkeling van de bebouwing
1880-1940

Kaart 4: luchtfoto Schildersbuurt
Aerophoto Eelde, 1971

3.110525198018

STADS-EN DORPSGEZICHTEN EX ART 35 MONUMENTENWET 1988

SCHILDERSBUURT

GEM. GRONINGEN

get.	datum	herzien	tek.nr.
RDMZ	Sept 1988		MSP/03/07

RIJKSDIENST VOOR DE MONUMENTENZORG

